

Informacija za penzionere koji žive u inostranstvu

Stanje: Januara 2023

www.pv.at

Impresum

Medijski vlasnik i izdavač:

Fond za penzisko osiguranje (PVA)
Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien
Telefon: +43 (0) 5 03 03
Internet stranica: www.pv.at
E-Mail: pva@pv.at

Mesto izdavanja i proizvodnje: Beč

Štampa: PVA

Naslovna strana: © istockphoto.com/koya79

Poštovana gospodo!

Poštovani gospodine!

Odsada pripadate krugu lica o kojima mi brinemo.

Pošto su sa primanjem penzije povezana razna prava i dužnosti, za Vas je posebno važno da budete informisani o zakonskim osnovama. Zbog toga Vas molimo da pažljivo pročitate ovu brošuru.

Na zahtev dostavljamo Vam ovu brošuru i na engleskom jeziku. Na internetu ćete naći i prevod na hrvatski, srpski, slovenački, slovački, češki, mađarski, turski, italijanski, španski, francuski i engleski jezik, na adresi www.pv.at.

Ovo izdanje temelji se na stanju zakonskih osnova od 1. januara 2023.g.

Uz to, za detaljne informacije i pojedinačne konsultacije na raspolaganju Vam stoje obučeni stručnjaci u pokrajinskoj kancelariji Beč, a u pojedinim zemljama i u posebno određenim danima za prijem penzionera koji žive u inostranstvu.

Kao uslužnoj ustanovi koja je orijentisana prema strankama, cilj nam je da Vam pomognemo brzo i nebirokratski, korišćenjem zakonskih mogućnosti.

Vaš Zavod za penzijsko osiguranje

Pregled sadržaja

Utvrđivanje prava na penziju.....	6
Rešenje	6
Obaveštenje.....	6
Isplata penzije.....	7
Doznačavanje penzije širom sveta	7
Doznačavanje u saveznu republiku nemačku.....	7
Obračun i isplata penzije	8
Specifičnosti kod starosnih penzija.....	9
Uvećana starosna penzija	9
Pecifičnosti kod invalidskih penzija odn.	
Penzija zbog profesionalne nesposobnosti	10
Delimična penzija	10
Trajna invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti.....	11
Privremena invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti.....	11
Zahtev za nastavak isplate penzije.....	12
Naknada za vreme rehabilitacije / naknada za vreme prekvalifikacije	12
Naknadni pregledi	13
Oduzimanje prava na penziju	13
Specifičnosti kod starosnih, «koridornih» penzija i penzija	
po osnovu teškog rada	14
Ukidanje penzije	14
Vraćanje penzije	14
Prelazak u starosnu penziju	15
Porodične penzije	16
Porodične penzije udovici (udovcu).....	16
Prijaviti promenu prihoda	19

porodična penzija udovici (udovcu) za razvedene supružnike	19
Specifičnosti kod porodičnih penzija udovici (udovcu).....	20
Porodične penzije deci	22
Specifičnosti kod porodičnih penzija deci	24
Naknada za pomoć i negu drugog lica	25
Dežji dodatak	27
Visina	27
Mirovanje penzije	29
Promena prebivališta	30
Posebne isplate	31
Alikvotiranje	31
Osobenost.....	31
Oporezivanje penzije	32
Ograničena poreska obaveza	32
Državljeni evropskog ekonomskog prostora i švajcarske	32
Sporazum o izbegavanju dvostrukog oporezivanja (DBA)	33
Zdravstveno osiguranje	34
Prebivalište u jednoj od zemalja evropskog ekonomskog prostora, odnosno evropske unije ili u švajcarskoj.....	34
Prebivalište u zemlji s kojom postoji sporazum.....	35
Prijava na austrijsko zdravstveno osiguranje.....	35
Privremeni boravak u Austriji	37
Potvrda o činjenici života	38
Obaveza dostavljanja	38
Dostavljanje potvrde o činjenici života	38
Uputstva o obavezi javljanja	39
Informacije i saveti.....	42

Utvrđivanje prava na penziju

Rešenje

O pravu na penziju odlučuje se rešenjem. Ovo rešenje stupa na pravnu snagu ako Vi u roku od tri meseca od njegovog dostavljanja ne podnesete tužbu.

Obaveštenje

Ako vam je putem "obaveštenja" odobrena akontacija penzije, to znači da još ne postoje uslovi za konačno utvrđivanje prava na penziju. Mi se, svakako, trudimo da postupak utvrđivanja završimo što je moguće pre i izdamo rešenje.

Rešenje (obaveštenje) je dokument koji vas legitimizuje kao nosioca prava na primanje penzije iz austrijskog obaveznog penzijskog osiguranja.

Zbog toga vam preporučujemo da taj dokument pažljivo sačuvate.

Isplata penzije

Isplata penzije vrši se **unazad**, svakog prvog u sledećem mesecu. Ako taj dan pada u subotu, nedelju ili na praznik, penzija će Vam biti doznačena tako da je imate na raspolaganju poslednjeg radnog dana pre toga.

Isplata penzije vrši se, načelno, **nosiocu prava** lično.

Doznačavanje penzije širom sveta

Penzija se isplaćuje preko Deutsche Post AG

- » bezgotovinski na račun/zajednički račun finansijske ustanove prema vašem izboru ili
- » kroz postupak isplate čekova, putem slanja čeka po naredbi (izuzetak: Švajcarska i Belgija)

Doznačavanje u saveznu republiku nemačku

Penzija može putem Deutsche Post AG

- » da se isplati u gotovini ili
- » bezgotovinski na račun/zajednički račun kod finansijske ustanove prema Vašem izboru.

Ako u narednom periodu budete hteli da promenite način doznačavanja penzije, molimo vas da nam to blagovremeno saopštite.

Obračun i isplata penzije

Kod obračuna penzije u obzir se uzima i staž osiguranja stečen u nekoj od zemalja članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora (EWR), Švajcarske ili nekoj državi sa kojom postoji Sporazum o socijalnom osiguranju odn. radni staž kod neke međunarodne organizacije, koji odgovara odredbama koje važe u Austriji. **Austrija u tom slučaju isplaćuje deo penzije koji se odnosi na austrijski staž osiguranja.**

Specifičnosti kod starosnih penzija

Uvećana starosna penzija

Ako se pravo na starosnu penziju koristi tek posle dostizanja starosne granice za redovnu starosnu penziju (60. godina života kod žena odn. 65. godina života kod muškaraca), onda se za mesece kasnijeg korišćenja prava – najranije od datuma ispunjavanja minimalnog uslova staža – odobrava **uvećana starosna penzija** (bonifikacija).

Pecificnosti kod invalidskih penzija odn. Penzija zbog profesionalne nesposobnosti

Delimična penzija

Ako lice koje ima pravo na invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti u jednom kalendarskom mesecu ima prihod od rada iznad minimalne granice (u 2023. godini: € 500,91), onda se pravo na izračunatu penziju za taj kalendarski mesec preinačuje u pravo na delimičnu penziju. Ukoliko ukupan prihod pređe određenu graničnu vrednost, puna penzija se umanjuje za proračunati iznos. Inače, invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti obrađiva se u punom iznosu.

Ako ukupan mesečni prihod prelazi € 1.357,72 bruto, puna penzija se umanjuje za proračunati iznos. Proračunati iznos sastoji se od delova ukupnog prihoda, pri čemu se za delove ukupnog prihoda proračunava

od € 1.357,72	do	€ 2.036,66	30 %
od € 2.036,66	do	€ 2.715,43	40 % i
od € 2.715,43			50 %

ovih delova ukupnog prihoda.

Ovaj proračunati iznos ne sme da bude veći od 50% davanja niti od prihoda od delatnosti. Ukupan prihod je zbir pune penzije (bez posebnog iznosa stepenovanja) i prihoda od delatnosti (bruto).

Novo utvrđivanje delimične penzije vrši se

- » radi usklađivanja penzije
- » pri svakom novom zaposlenju
- » na poseban zahtev korisnika penzije
- » pri provođenju godišnje kompenzacije.

Trajna invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti

Invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti bez vremenskog ograničenja priznaje se samo u slučaju pretpostavke da je usled fizičkog odn. duševnog stanja nastala trajna invalidnost odn. profesionalna nesposobnost, i da nije verovatno poboljšanje putem medicinske ili profesionalne rehabilitacije.

Privremena invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti

Pravo na privremenu invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti imaju lica koja su rođena do **31. decembra 1963.** ako kod njih postoji privremena invalidnost odn. profesionalna nesposobnost u trajanju od najmanje šest meseci. Načelno se pravo na penziju priznaje u trajanju od najviše 24 meseca. Ako invalidnost odn. profesionalna nesposobnost postoji i posle isteka određenog roka, onda se pravo na penziju može, na zahtev, produžiti najduže za još 24 meseca, ukoliko se zahtev za penziju podnese u roku od tri meseca po isteku prava na penziju.

Zahtev za nastavak isplate penzije

Ako za vreme primanja privremene invalidske penzija odn. penzije zbog profesionalne nesposobnosti ne dođe do poboljšanja zdravstvenog stanja, u svrhu nastavka dobivanja penzije preporučuje se da se odgovarajući zahtev podnese **već tri meseca pre prestanka prava** na davanje, kako bi se, po mogućnosti, izbegao prekid primanja penzije.

Naknada za vreme rehabilitacije / naknada za vreme prekvalifikacije

Važi za lica rođena posle 1. januara 1964. godine

Naknada za vreme rehabilitacije

U slučaju postojanja privremene invalidnosti odnosno profesionalne bolesti u trajanju od najmanje šest meseci, nema se pravo na penziju, međutim u slučaju ispunjavanja potrebnih uslova se ima pravo na naknadu za vreme rehabilitacije.

Naknada za vreme prekvalifikacije

Ako se u vezi sa zahtevom za invalidsku penziju ili penziju zbog profesionalne bolesti rešenjem utvrdi zakonsko pravo na poslovne mere rehabilitacije, u slučaju ispunjavanja drugih uslova postoji pravo na naknadu za vreme prekvalifikacije.

Naknadni pregledi

Ako se, zavisno od vrste tegoba, može računati na poboljšanje zdravstvenog stanja, onda će Zavod za penzijsko osiguranje u primerenim vremenskim intervalima obaviti odgovarajuće naknadne preglede.

Oduzimanje prava na penziju

Priznato pravo na trajnu invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti može da se oduzme ako se zdravstveno stanje penzionera/penzionerke popravi do te mere da ne postoje više uslovi koji opravdavaju odobravanje ovog davanja. Obavljanje privredne delatnosti može, takođe, da dovede do provere invalidnosti odn. profesionalne nesposobnosti, a posledično i do oduzimanja prava na davanje.

Posle navršene starosne dobi za redovnu penziju (60. godina života za žene, 65. godina života za muškarce) nije više dopušteno oduzimanje penzije.

Specifičnosti kod starosnih, «koridornih» penzija i penzija po osnovu teškog rada

Ukidanje penzije

Prevremena starosna, «koridorna» penzija ili penzija po osnovu teškog rada prestaje od dana kada osiguranik počne da obavlja privrednu delatnost, čak i u inostranstvu, ako mesečna **zarada** (bruto) ostvarena od ove delatnosti prelazi minimalnu granicu.

Vraćanje penzije

Oduzeta penzija vraća se u ranijem obimu sa danom kada je prestala nesamostalna ili samostalna privredna delatnost, sa mesečnim prihodom od rada iznad minimalne granice.

Da biste ponovo što pre realizovali isplatu penzije, odmah nas obavestite o gore navedenim činjenicama.

Minimalna granica zarade u 2023.godini: EUR 500,91

Prelazak u starosnu penziju

Prevremena starosna penzija prelazi, u istom iznosu, **automatski** u starosnu penziju sa prvim u mesecu posle dostizanja starosne granice za redovnu starosnu penziju (60. godina života za žene odn. 65. godina života za muškarce).

Zbog toga nije dopušten zahtev za starosnu penziju ako već postoji pravo na prevremenu starosnu penziju.

© istockphoto.com/AleksanderNakic

Porodične penzije

Porodične penzije odobravaju se preživlom supružniku (odnosi se i na razvedenog supružnika) i deci umrlog roditelja, ako su ispunjeni propisani uslovi. Decom se, pod istim uslovima, smatraju lica navedena u odeljku o dečjem dodatku.

Sledeće odredbe o porodičnoj penziji udovi/udovcu primeniti po smislu i na registrovane partnere u istopolnoj zajednici.

Porodične penzije udovici (udovcu)

Porodična penzija udovi/udovcu izvodi se, načelno, od one penzije na koju bi preminuli (razvedeni) bračni drug imao pravo u trenutku smrti.

Pravo od 0% do 60%

Visina porodične penzije za udovice/udovce iznosi **između 0 i 60% penzije** na koju je umrli imao ili bi imao pravo u času smrti.

Za izračunavanje procentne stope mora se stvoriti obračunska osnovica; pri tome se računa **prihod** pokojnika/pokojnice i naslednika **u poslednje 2 kalendarske godine** pre trenutka smrti osiguranika/osiguravnice, podeljen sa 24.

Ako je u poslednje 2 kalendarske godine došlo do smanjenja prihoda pokojnog osiguranika/pokojne osiguravnice usled bolesti ili nezaposlenosti, onda se za izračunavanje obračunske osnovice pokojnika uzima prihod u poslednje 4 kalendarske godine pre smrti, podeljen sa 48, ako je to povoljnije za naslednike.

Prihod

Prihodima se, pored ostalog, smatraju:

- » prihodi od samostalne ili nesamostalne privredne delatnosti (u zemlji i inostranstvu);
- » određena primanja javnih funkcionera, ako ta primanja premašu gornju granicu primanja;
- » redovna novčana davanja (bruto) iz socijalnog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti (npr. penzija, renta u slučaju nesreće, naknada za bolovanje, naknada za nezaposlene);
- » primanja po osnovu penzije odn. zbrinjavanja i slična penzijska davanja;
- » inostrane penzije;
- » primanja u smislu zakona o primanjima ili ostale funkcionalne naknade;
- » regres za godišnji odmor
- » kod primanja po osnovu skraćenog radnog vremena pred penzijom, zbir osnova doprinosa obaveznog osiguranja i posebnih isplata, ako je isti viši od iznosa prihoda koji osiguranik prima u isto vreme;
- » administrativne penzije i prelazne isplate na osnovu socijalnih planova (odn. osnovice doprinosa dobrovoljnog osiguranja koje istovremeno postoji, ako su iste više od prihoda koje je pokojnik/pokojnica primao(-la).

Uvećanje do 60%

Pravo na penziju manju od 60% može da se uveća zavisno od prihoda udovice (udovca). Ako zbir ličnog prihoda udovice (udovca) i porodične penzije udovici (udovcu) – osim eventualnog posebnog iznosa povećanja za dobrovoljno dopunsko osiguranje – ne dostiže određenu graničnu vrednost (u 2023.godini: € 2.220,47), onda se, dokle god postoji taj uslov, procenat porodične penzije udovici (udovcu) uvećava tako da zbir ličnih prihoda i porodične penzije udovici (udovcu) dostigne tu graničnu vrednost.

Uvećanje porodične penzije udovici (udovcu) **dopušteno je do maksimalno 60%.**

Umanjenje do 0%

Ako zbir lične penzije i/ili prihoda od privređivanja, zajedno sa porodičnom penzijom udovici (udovcu), prelazi dvostruku mesečnu osnovicu doprinosa, onda se porodična penzija udovici (udovcu) umanjuje za iznos prekoračenja, do nule.

Od 1.1.2013. uzima se dvostruka najviša osnovica doprinosa, koja je važila u 2012. godini (vrednost u 2012.g. € 8.460,-).

Tako određenoj porodičnoj penziji udovici (udovcu) eventualno se dodaje 60% posebnog iznosa stepenovanja umrle (umrlog) (za eventualne iznose dobrovoljnog dopunskog osiguranja).

Prijaviti promenu prihoda

Uvećanje ili umanj enje ličnih prihoda može da deluje na promenu visine porodične penzije udovici (udovcu). U slučaju promene prihoda, novo utvrđivanje penzije vrši se, u principu, po službenoj dužnosti, ali svakako u okviru usklađivanja penzije i na poseban zahtev.

porodična penzija udovici (udovcu) za razvedene supružnike

Razvedeni supružnici imaju pravo na porodičnu penziju udovici (udovcu) dokle god ne zaključe novi brak, ako im je osiguranik (osigurani- ca) u trenutku smrti

- » na osnovu sudske presude,
- » na osnovu sudskog poravnanja ili
- » na osnovu ugovorne obaveze morao/la da plaća izdržavanje odn. alimentaciju, koja je prispela pre razvoda braka odn
- » nakon pravosnažnosti razvoda do smrti, najmanje za vreme poslednje godine pre smrti, plaćao/la redovno (trajanje braka od najmanje 10 godina) izdržavanje za pokrivanje potrebnog izdržavanja (pravo na izdržavanje na osnovu odnosa prihoda).

Pravo na porodičnu penziju ograničeno izdržavanjem

Razmera porodične penzije udovici (udovcu) razvedenom supružniku ograničena je mesečnim izdržavanjem.

Pravo na porodičnu penziju bez ograničenja izdržavanjem

Porodična penzija udovici (udovcu) pripada u punom iznosu do novog zaključenja braka, ako

- » brakorazvodna presuda sadrži izreku prema § 61 stav 3 Zakona o braku (tužilac je isključivi ili pretežni krivac za poremećaj braka),
- » ako je brak trajao najmanje 15 godina i
- » ako je udovica (udovac) u trenutku nastupa pravosnažnosti brakorazvodne presude napunio/la 40.godinu života.

Uslov navršene 40. godine života u trenutku pravosnažnosti brakorazvodne presude otpada ako je udova / udovac od tog trenutka nesposobna/nesposoban za privređivanje ili ako nastaje pravo na porodičnu penziju detetu koje potiče iz razvedenog braka ili koje su braćni drugovi usvojili zajedno ili ako je u pitanju dete koje je usvojeno kao pastorče, i ako je dete od smrti bračnog druga živelo stalno u zajedničkom domaćinstvu sa udovom / udovcem. Uslov zajedničkog domaćinstva otpada ako je dete rođeno posle smrti oca.

Specifičnosti kod porodičnih penzija udovici (udovcu)

Nastavak isplate privremene penzije

Ako je pravo na porodičnu penziju udovici (udovcu) priznato samo do isteka 30 kalendarskih meseci posle smrti osiguranika/ce, obratiti pažnju na sledeće navode.

Ako u trenutku prestanka prava na penziju postoji invalidnost, za vreme daljnog trajanja invalidnosti postoji pravo na penziju. Ali, zahtev za nastavkom prava treba podneti najkasnije u roku od 3 meseca posle prestanka prava na penziju. Zahtev za nastavkom prava podnesen kasnije, mora da se odbije. Ako se osećate invalidom, preporučujemo Vam da **zahtev za dalje priznavanje prava na porodičnu penziju udovici (udovcu) podnesete pre isteka 30 kalendarskih meseci.**

Otpremnina

U slučaju **ponovnog zaključenja** braka, porodična penzija udovici (udovcu) isplaćuje se u vidu jednokratne otpremnine u iznosu od tri-desetpet mesečnih penzija (bez kompenzacionog dodatka).

Ako privremena porodična penzija udovcu (udovici) prestane zbog ponovnog zaključenja braka, otpremnina se ne isplaćuje.

Oživljavanje prava

Ako novi brak prestane smrću suprug (supruga), razvodom ili prestankom, pravo na penziju ponovo oživljava **na zahtev,**

- » ako razvod ili prestanak braka nije usledio isključivom ili pretežnom krivicom udovice (udovca);
- » ako se može smatrati da udovica (udovac) nije kriv/a u slučaju poništenja braka.

Pravo oživljava sa prvim u mesecu posle podnošenja zahteva, ali najranije sa prvim u mesecu koji pada po isteku dve i po godine od svojevremenog prestanka penzije.

Uz oživiljenu porodičnu penziju udovici (udovcu) priračunava se odobrena porodična penzija udovici (udovcu) iz novog braka, davanja za izdržavanje i prihodi koji su udovici (udovcu) dodeljeni na osnovu prestalog ili poništenog braka ili koji dotiču mimo toga. **Privremena porodična penzija udovici (udovcu) ne može se oživeti.**

Porodične penzije deci

Porodična penzija za siročad se principijelno obračunava na osnovu one penzije na koju je / bi preminuli otac / preminula majka imao / imala pravo u času smrti.

Visina porodične penzije deci

Porodična penzija deci odobrava se za svako dete umrlog origuranika / umrle osiguranice. Osnov za obračun porodične penzije deci čini uvek 60% porodične penzije udovici ili udovcu, nezavisno od toga da li se ista prima odn. u kojoj visini stvarno dospeva. Porodična penzija deci u slučaju smrti jednog roditelja iznosi 40 procenata odn. u slučaju smrti oba roditelja 60 procenata porodične penzije udovici odn. udovcu.

Ako su ispunjeni uslovi za odobravanje porodične penzije deci posle oba roditelja, onda se odobravaju dve penzije.

Do navršene 18. godine života

Decom se smatraju deca ili usvojena deca osiguranice/osiguranika do navršene 18. godine života, kao i pastorčad, ako su živela stalno u zajedničkom domaćinstvu sa osiguranicom/osiguranikom. Pri tome je nebitno da li dete već radi ili je u obrazovnom procesu.

Posle navršene 18. godine života

Porodična penzija deci iznad 18. godine života dodeljuje se samo ako dete

- » pohađa školu ili stručno obrazovanje koji pretežno angažuju njegovu radnu snagu, najduže do navršene 27. godine života, a kod studija prima porodični dodatak ili ne prima porodični dodatak, ali ozbiljno i uspešno pohađa redovne studije (§ 2 stav 1 lit. b Zakona o izjednačavanju porodičnog opterećenja u izdanju od 1.9.1992),
- » radi kao učesnica/učesnik Dobrovoljne socijalne godine, Dobrovoljne godine zaštite čovekove sredine, Austrijske službe koja neguje sećanje na holokaust ili mirovne ili socijalne službe u inostranstvu, najduže do navršene 27. godine života, ili
- » nesposobnim za privređivanje smatra se onaj kod koga je bolest ili ometenost nastupila pre navršene 18. godine života ili tokom osnovnog ili stručnog obrazovanja, tokom učešća u programu socijalnog volontiranja odn. eko- volontiranja, tokom spomen službe žrtvama holokausta ili tokom mirovne ili socijalne službe u inostranstvu.

Specifičnosti kod porodičnih penzija deci

Nastavak prava na penziju

Zahtev za porodičnu penziju deci mora se podneti u roku od tri meseca posle navršene 18.godine života, kako ne bi došlo do prekida u pravu.

Prestanak prava

Ako više ne postoje uslovi za nastavak prava, onda se pravo na porodičnu penziju uskraćuje sa istekom meseca (obustavlja se isplata penzije) u kojem je nastupio razlog za uskraćivanje prava. U slučaju prestanka nesposobnosti za privređivanje, produženo pravo na porodičnu penziju prestaje sa poslednjim danom u mesecu koji sledi posle meseca kada je dostavljeno rešenje.

Unučad nemaju pravo na porodičnu penziju deci.

Naknada za pomoć i negu drugog lica

Kod uobičajenog boravka u Austriji i primanja osnovnog davanja (npr. penzije) ili posedovanja austrijskog državljanstva (odn. državljanstva koje je izjednačeno sa austrijskim), može postojati pravo na naknada za pomoć i negu drugog lica, ako je podnesen zahtev i ispunjeni ostali uslovi. Naknada za pomoć i negu drugog lica podeljena je u sedam kategorija, zavisno od potrebne nege. Na naknadu za negu priručavaju se sva osnovna davanja koja se odnose na negu, u Austriji i inostranstvu, kao i određene usluge nege iz neke od zemalja članica EU, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske.

Naknada za pomoć i negu drugog lica isplaćuje se i ako korisnik preseli u neku od zemalja članica EU, Evropskog ekonomskog prostora ili Švajcarsku, ako korisnik i dalje podleže austrijskom zdravstvenom osiguranju.

Osim toga, pravo na naknadu za pomoć i negu drugog lica postoji ako je korisnik penzije emigrirao u periodu od 4.marta 1933. do 9.maja 1945. iz političkih razloga (osim ako se radi o pripadnosti nacističkom pokretu), iz verskih razloga ili zbog austrijskog porekla.

Naknada za pomoć i negu drugog lica odobrava se na zahtev i isplaćuje se dvanaest puta godišnje, bez odbitaka.

Naknada se odobrava najranije sa početkom meseca koji sledi posle podnošenja zahteva. Pravo na naknadu za pomoć i negu drugog lica prestaje danom smrti podnosioca zahteva. U tom kalendarskom mesecu isplaćuje se proporcionalni deo naknade za pomoć i negu drugog lica.

Kategorizacija naknade za negu vrši se na osnovu lekarskog veštačenja i utvđuje se pravilnikom.

Tabele 1: Visina naknade za pomoć i negu drugog lica (7 kategorija) iznosi:

Stepen	Prosečna mesečna potreba za negom više od	Visina (mesečno) 2023
1	65 sati	€ 175,–
2	95 sati	€ 322,70
3	120 sati	€ 502,80
4	160 sati	€ 754,–
Od 5.stepena potrebni su posebni uslovi (posebno kvalifikovana nega)		
5	180 sati i poseban obim nege	€ 1.024,20
6	180 sati i vremenski nekoordinisane mere praćenja tokom dana i noći ili trajno prisustvo negovatelja	€ 1.430,20
7	180 sati, i nisu mogući ciljani pokreti ruku i nogu ili se radi o sličnom stanju	€ 1.879,50

Dečji dodatak

Uz penziju (osim uz porodične penzije), svakom detetu odn. usvojenom detetu penzionera / penzionerke pripada, do navršene 18. godine života, dečji dodatak, a pastorcima i unucima samo ako ispunjavaju posebne uslove. Ako više lica ima pravo na dečji dodatak, onda to pravo jednom detetu pripada samo jednom.

Visina

Dečji dodatak za svako dete iznosi € 29,07 bruto mesečno. On može da bude i manji ako se austrijska penzija odobrava samo uz uračunavanje staža osiguranja ostvarenog u inostranstvu.

Do navršene 18. godine života dečji dodatak odobrava se bez obzira na visinu prihoda, čak i ako dete radi.

Posle navršene 18. godine života dečji dodatak se odobrava samo

- » se nalazi na školskom ili stručnom obrazovanju koje pretežno iziskuje njegovu radnu snagu, najduže do navršene 27. godine života, a kod studiranja se ili prima porodični dodatak ili se ne prima porodični dodatak, ali se redovan studij radi ozbiljno i odlučno (§ 2 stav 1 lit. b Izjednačavanja porodičnog opterećenja u obliku od 1.9.1992. godine)
- » radi kao učesnica/učesnik Dobrovoljne socijalne godine, Dobrovoljne godine zaštite čovekove sredine, Austrijske službe koja neguje sećanje na holokaust ili mirovne ili socijalne službe u inostranstvu, najduže do navršene 27. godine života, ili

- » nesposobnim za privređivanje smatra se onaj kod koga je bolest ili ometenost nastupila pre navršene 18. godine života ili tokom osnovnog ili stručnog obrazovanja, tokom učešća u programu socijalnog volontiranja odn. eko volontiranja, tokom spomen službe žrtvama holokausta ili tokom mirovne i socijalne službe u inostranstvu.

Zahtev za **nastavkom isplate** dečjeg dodatka mora da se **podnese** u roku od tri meseca posle navršene 18.godine života, kako ne bi došlo do prekida u pravu.

Ako više ne postoje uslovi za nastavak prava, onda se isplata dečjeg dodatka uskraćuje sa istekom meseca u kojem je nastupio razlog za uskraćivanje prava odn. u slučaju prestanka nesposobnosti za privređivanje pravo prestaje sa poslednjim danom u mesecu koji sledi posle meseca kada je dostavljeno rešenje.

Mirovanje penzije

Pod posebnim uslovima dolazi do mirovanja penzije.

Pod tim se podrazumeva da pravo na penziju u osnovi ostaje, ali se penzija ne isplaćuje penzioneru dokle god postoje određene prepreke.

Penzija miruje za vreme trajanje **kazne zatvora duže od mesec dana**. Članovi porodice koji ne snose sakrivicu za krivično delo, imaju na zahtev pravo na deo penzije.

Osobenost: penzija ne miruje ako se kazna zatvora izvršava u vidu kućnog pritvora („elektronska narukvica“).

Promena prebivališta

Ako menjate svoje prebivalište, onda nam to javite bez odlaganja i dostavite nam potvrdu o prijavi odn. odjavi prebivališta. Ako se vaše novo prebivalište nalazi u inostranstvu, možda će doći i do izmena poreza na prihod, zdravstvenog osiguranja ili slično.

Posebne isplate

Uz penzije za **april** odn. **oktobar**, svake godine dobijate i posebnu isplatu.

Isplata se odobrava u visini penzije isplaćene za april odn. oktobar, uključujući i dečji dodatak.

Alikvotiranje

Prva posebna isplata odobrava se samo srazmerno, ako u mesecu u kojem se vrši posebna isplata i poslednjih 5 meseci pre toga penzija nije isplaćivana u kontinuitetu. Pri tome se visina posebne isplate umanjuje za šestinu po jednom mesecu bez isplate penzije.

Osobenost

Kod porodičnih penzija važi sledeća osobenost: ako je umrlo lice već primalo neku penziju, i ti meseci se računaju kao meseci primanja porodične penzije.

Oporezivanje penzije

Ograničena poreska obaveza

Lica koja nemaju prebivalište niti uobičajeno boravište u Austriji, ili ne borave u Austriji duže od 6 meseci, podležu ograničenoj poreskoj obavezi.

Porez na penzije izračunava se prema odredbama Zakona o oporezivanju prihoda iz 1988. Ne uzima se u obzir iznos umanjenja za jedinog hranioca porodice, iznos umanjenja za jedinog odgajatelja, kao i izvesni neoporezivi iznosi (za fizički hendikepirane osobe ili za nosioce legitimacije žrtava i službenih potvrda).

Državljeni evropskog ekonomskog prostora i švajcarske

Državljeni članica Evropske unije odn. jedne od država na koju se primenjuje Sporazum o Evropskom ekonomskom prostoru (EWR), mogu se tretirati kao poreski obveznici bez ograničenja, ako njihovi glavni prihodi potiču iz Austrije. Zahtev u vezi sa tim – za prethodnu kalendarsku godinu – podneti Poreskoj upravi.

Tekuća primanja od penzije i dalje će se oporezivati prema propisima koji važe za ograničene poreske obveznike.

Sporazum o izbegavanju dvostrukog oporezivanja (DBA)

Za izbegavanje višestrukog oporezivanja u više država služi Sporazum o izbegavanju dvostrukog oporezivanja (DBA). Ovim sporazumom, prava na oporezivanje dele se između država. Prema sporazumu za izbegavanje dvostrukog oporezivanja, koji je zaključen sa pojedinim zemljama, penzije koje se isplaćuju u inostranstvu oporezuju se samo jednom. Važeći spisak zemalja s kojima je Austrija zaključila sporazum nalazi se na stranici Saveznog ministarstva finansija, na adresi www.bmf.gv.at.

Ako sporazum predviđa oporezivanje u državi prebivališta (inostranstvo), na temelju čega se penzija u Austriji ne oporezuje, pre promene poreske oznake mora se prezentovati uverenje o rezidentnosti (nastanjenosti) (obrazac ZS-QU1), overeno od strane inostranog poreskog organa.

Zdravstveno osiguranje

Prebivalište u jednoj od zemalja evropskog ekonomskog prostora, odnosno evropske unije ili u švajcarskoj

Načelno su merodavne referentne odredbe VO (EWG) br. 1408/1971 i VO (EWG) br. 574/1972, kao i one iz VO (EG) br. 883/2004 i VO (EG) br. 987/2009, koje važe od 1. maja 2010. Posle toga vi i članovi vaše porodice korišćete, načelno, usluge obaveznog zdravstvenog osiguranja kod nosioca zdravstvenog osiguranja vaše domicilne zemlje, prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca osiguranja. To je, uopšteno, slučaj kada primate penziju i iz zemlje prebivališta.

Ako u zemlji vašeg prebivališta ne postoji zaštita po osnovu zdravstvenog osiguranja, i ako za provođenje zdravstvenog osiguranja nije nadležna ni druga involvirana zemlja članica odn. Švajcarska, onda ćete vi i članovi vaše porodice dobijati usluge iz zdravstvenog osiguranja po osnovu primanja austrijske penzije na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja. Ove usluge u vidu ispomoći obezbeđuje takođe vaš zakonski nosilac zdravstvenog osiguranja u mestu prebivališta, prema pravnim propisima merodavnim za tog nosioca.

Bliže informacije o tome dobićete i kod vašeg nadležnog nosioca penzijskog odn. zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

Prebivalište u zemlji s kojom postoji sporazum

Merodavne su relevantne odredbe dotičnog sporazuma o socijalnoj sigurnosti. Ne sadrže, međutim, svi sporazumi ovu odredbu o zdravstvenom osiguranju penzionera. Odgovarajuće odredbe postoje u ovom trenutku sa sledećim državama:

Bosna i Hercegovina, Crnoj Gori, Hrvatska, Severna Makedonija, Srbija, Tunis, Turska.

Ako živite u nekoj od navedenih država i ne primате penziju prema pravnim propisima zemlje Vašeg prebivališta, onda ćete vi i članovi vaše porodice, u principu, dobijati usluge iz zakonskog zdravstvenog osiguranja na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja. Ove usluge u vidu ispomoći obezbeđuje takođe vaš zakonski nosilac zdravstvenog osiguranja u mestu prebivališta, prema pravnim propisima merodavnim za tog nosioca.

Bliže informacije o tome dobićete i kod vašeg nadležnog nosioca penzijskog odn. zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

Prijava na austrijsko zdravstveno osiguranje

Za korišćenje usluga zakonskog zdravstvenog osiguranja na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja, potrebna je prijava kod nadležnog austrijskog zdravstvenog osiguranja, kao i odgovarajući upis kod služnog nosioca zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

Korisnik ne prima penziju prema propisima zemlje prebivališta

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u Švajcarskoj, kao i Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Severna Makedoniji, Srbiji, Tunisu i Turskoj, u okviru postupka utvrđivanja prava na penziju obaviće se provera uslova za prijavu na zdravstveno osiguranje, kao i provera samog zahteva za penziju.

Primate penziju prema propisima zemlje prebivališta

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u Švajcarskoj, takva provera se ne vrši automatski. Zato vas molimo da nas odmah obavestite ako u zemlji vašeg prebivališta nemate obavezno zdravstveno osiguranje.

Ako živite u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Severna Makedoniji, Srbiji, Tunisu i Turskoj, zdravstvena zaštita se reguliše prema odredbama u zemlji prebivališta. U ovom slučaju nije moguća prijava na austrijsko zdravstveno osiguranje.

Doprinos za austrijsko zdravstvenog osiguranje

U slučaju prijave na austrijsko zdravstveno osiguranje, od svake penzije, sa izuzetkom porodične penzije deci, odbija se doprinos za austrijsko zdravstveno osiguranje.

Privremeni boravak u Austriji

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u jednoj od pomenutih zemalja sa kojom postoji međudržavni ugovor, odn. u Švajcarskoj, vi i članovi vaše porodice možete da koristite hitno potrebne usluge uaturi (lekarsku pomoć i negu u ustanovama). Ove troškove snosi nosilac zdravstvenog osiguranja zemlje vašeg prebivališta.

Bliže informacije o tome dobićete i kod vašeg nadležnog nosioca penzijskog odn. zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

Potvrda o činjenici života

Obaveza dostavljanja

Za isplatu penzija penzionerima koji žive u inostranstvu potrebno je dostaviti jedanput godišnje potvrdu o činjenici života.

Od obaveze podnošenja oslobođeni su oni penzioneri i penzionerke koji imaju prebivalište u Nemačkoj, čija austrijska penzija se isplaćuje u Nemačkoj.

Dostavljanje potvrde o činjenici života

Slanje formulara odvija se jedanput godišnje, i to u januaru svake godine; ovaj formular se bez odlaganja šalje potpisan i overen nazad ustanovi za penzijsko invalidsko osiguravanje. „Izjava o prihodima i primanjima“ se zahteva samo kada još neki prihod može imati uticaja na isplatu penzije.

Ako se kompletno popunjen i overen obrazac ne dostavi odmah Zavodu za penziono osiguranje, penzija se ne može isplaćivati.

Formular **Potvrda o činjenici života** (na više jezika) možete da pronađete i na internetu na www.pv.at.

Uputstva o obavezi javljanja

Zakonske odredbe obavezuju sve primaoce isplata i podnosiocе zahteva da hitno prijave svaku promenu koja je u vezi sa pravom na primanje davanja, sa visinom davanja ili prebivalištem.

Molimo da nas u roku od 7 dana obavestite (kod prava na porodičnu penziju za decu u roku od 2 nedelje)

- » o početku privredne delatnosti i visini zarade, u slučaju primanja dečjeg doplatka i početku privredne delatnosti deteta
- » o svakoj promeni visine Vaše zarade
- » o primanju zamene za regres za godišnji odmor (otpremnina/ obeštećenje za godišnji odmor) ili otpremnini u slučaju otkaza

Molimo da nas u roku od **2 nedelje** prijavite

- » promenu mesta boravka, svaku promenu imena kao i venčanje odnosno upis partnerstva
- » svako priznavanje, novo utvrđivanje (osim usklađivanja penzije ili rente) ili gubitak penzije odnosno rente od neke druge (domaće odnosno strane) ustanove
- » primanje naknade za bolovanje iz austrijskog zdravstvenog osiguranja
- » zatvorsku kaznu koja traje duže od jednog meseca
- » u slučaju primanja udovičke penzije odnosno penzije za preostale upisane partnere i prijem novčane naknade iz austrijskog osiguranja za slučaj nesreće (odnosno zaštite u slučaju nesreće) ili osiguranja za nezaposlene kao i primanje austrijskog ili inostranog penzijskog užitka ili užitka za zbrinjavanje iz činovničkog ili sličnog radnog odnosa, primanje činovničke penzije ili slične penzijske naknade na osnovu (penzijskog) pravila službe ili ugovorno zajemčene penzije poslodavca kao i promenu ili prestanak navedenih plaćanja
- » kod primanja porodične penzije za decu ili dečjeg doplatka i promenu imena ili adrese deteta (siročeta), sticanje ili gubitak prava na porodični dodatak, venčanje odnosno upis partnerstva (smrt) deteta (siročeta) kao i početak služenja vojnog roka ili civilne službe, promene u ličnim prihodima deteta (siročeta) odnosno prestanak ili prekid studija, obrazovanja ili dobrovoljnog rada (ako je dete / siroče već navršilo 18. godinu života) kao i prestanak postojeće radne nesposobnosti

Molimo da nas u roku od **4 nedelje obavestite**

- » o svakoj promeni vezanoj za uslove za primanje naknade za negu (npr. dalje novčane naknade kao dodatak za slepce i sl.)

Izveštaj

Pravovremenom prijavom izbegavate prekomerna primanja!

Vašu prijavu će primiti svaka služba Zavoda za penziono osiguranje.

Molimo Vas da obratite pažnju da će se u slučaju zakašnjelog javljanja tražiti povrat prekomerno isplaćenih iznosa!

Informacije i saveti

Za vaše želje i pitanja u vezi sa penzijama stojimo vam na usluzi radnim danima, od ponedjeljak do sreda, u vremenu od 7.00 h do 15.30 h po srednjeevropskom vremenu, četvrtak u vremenu od 7.00 h do 18.00 h po srednjeevropskom vremenu i petak u vremenu od 7.00 h do 15.00 h po srednjeevropskom vremenu, pod brojem telefona **+43 (0) 503 03**.

Molimo vas da vaše pismene upite šaljete na

Pensionsversicherungsanstalt Landesstelle Wien

Friedrich-Hillegeist-Straße 1

1021 Wien, Österreich

Možete nam, takođe, poslati elektronsku poštu na adresu pva-lsw@pv.at.

Informacije i savete dobićete i **u danima primanja stranaka** od strane Zavoda za penzijsko osiguranje, koji se trenutno održavaju u sledećim državama:

Nemačka, Italija, Hrvatska, Lihtenštajn, Švajcarska, Srbija, Slovenija, Slovačka, Mađarska, Češka

Na razgovor poneti lične isprave radi utvrđivanja identiteta!

Aktuelne informacije u pitanjima penzije kao i mesto i vreme održavanja informativnih dana za stranke naći ćete na stranici www.pv.at.

Rešenje (informacija) sadrži vaš "broj osiguranja" (Versicherungsnummer). Molimo vas da ovaj broj osiguranja bezuslovno navedete u svakoj korespondenciji. Time olakšavate pronalaženje spisa i omogućavate brzo rešavanje vaše predstavke.

Molimo da obratite pažnju!

Ova opšta informacija ne može zameniti lično savetovanje. Saradnice i saradnici Zavoda za penziono osiguranje vam za to rado stoje na raspolaganju. Adrese i brojeve telefona ćete naći na sajtu www.pv.at/kontakt.

Informacije o internacionalnim danima informacija naći ćete na: [www.pv.at/internationale Sprechtage](http://www.pv.at/internationale_Sprechtage)

Molimo da na vaše lično savetovanje ponesete lični dokument kao dokaz identiteta.

Mnoge dalje informacije ćete naći na www.pv.at.